

Dosarul nr. 2ra-936/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud. E. Cojocari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, Vl.Clima, Gr. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

01 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Constantin Priguza și avocatul Constantin Crețu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Constantin Priguza împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat în urma supunerii neîntemeiat urmării penale, tragerii ilegale la răspundere penală și deținerii ilegale în locurile de detenție, compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 18 septembrie 2018, Constantin Priguza a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova solicitând încasarea prejudiciului moral cauzat prin supunerea neîntemeiat urmării penale în cadrul dosarului penal gestionat de Procuratura Strășeni, tragerii ilegale la răspundere penală în cadrul dosarului penal examinat de Judecătoria Strășeni și deținerii ilegale în penitenciar de tip închis în perioada 10 aprilie 2016-18 octombrie 2016, evaluat în sumă de 400000 de lei, compensarea cheltuielilor de judecată suportate la examinarea prezentei cauze, compensarea cheltuielilor de judecată concretizate ulterior, în sumă de 3000 de lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, prin ordonanța din 29 iunie 2015 a Procuraturii Strășeni a fost pus sub învinuire, fiindu-i incriminată săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 291 Cod penal, păstrarea neglijentă a armei de foc și a munițiilor, iar dosarul a fost remis Judecătorești Strășeni pentru examinare.

Totodată, a menționat că temei de învinuire a servit constatarea în urma percheziției din 29 aprilie 2015, deținerea unui pistol de model Baikal – 442 nr. XHO 8708, a două încărcătoare și a 20 de cartușe într-o cutie de culoare neagră din masă plastică, care se afla în sertarul unei noptiere a odăii nr.3 a casei din str. Ștefan el Mare, nr.4, or. Strășeni, la domiciliul său. Prin actul de învinuire, s-a constatat că

deținea permisul de păstrare și port armă nr. 21/2769 din 18 iunie 2013, valabil la acel moment, însă a concluzionat că nu au fost respectate prevederile art. 14 alin. (1), (2) al Legii privind regimul armelor și munițiilor cu destinație civilă nr. 130 din 08 iunie 2012, anexa nr.3 din Lege și prevederile Hotărârii Guvernului nr. 293 din 23 aprilie 2014 privind aprobarea regimului armelor și munițiilor cu destinație civilă, care stabilesc obligația de a păstra arma și munițiile în locuri special destinate, în safeu metalic fixat în podea sau perete, la domiciliul deținătorului armei, astfel încât să fie exclus accesul persoanelor neautorizate la ele.

Reclamantul a indicat că, prin sentința din 15 ianuarie 2016 a Judecătoriei Strășeni a fost recunoscut vinovat și i s-a stabilit ca pedeapsa sub formă de închisoare de 1 an și 6 luni cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis. Totodată, s-a aplicat art. 85 Cod penal și s-a adăugat parțial pedeapsa neexecutată stabilită prin sentința Federației Ruse din 19 iulie 2012, preluată executarea prin încheierea din 07 februarie 2013 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, fiind acceptat transferul condamnatului pe teritoriul Republicii Moldova pentru continuarea executării pedepsei de 4 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis cu încadrarea acțiunilor în baza art.26-186 alin. (5) Cod penal, de la executarea căreia în baza art. 91 Cod penal, prin încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău, a fost eliberat înainte de termen cu 1 (unu) an, 3 luni și 5 zile. Instanța i-a stabilit pedeapsa definitivă închisoare pe un termen de 2 ani cu executare în penitenciar de tip închis. Sentința adoptată în partea încadrării juridice și pedepsei stabilite a fost contestată cu apel și prin decizia din 19 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat cu menținerea sentinței instanței de fond. Contestând cu recurs decizia instanței de apel și sentința primei instanțe, prin decizia din 18 octombrie 2016 a Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul ordinar, a fost casată total sentința din 15 ianuarie 2016 a Judecătoriei Strășeni și decizia din 19 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău și a fost pronunțată o nouă hotărâre, conform căreia s-a încetat procesul penal în privința sa, deoarece acțiunile sale constituie contravenția prevăzută de art. 361 alin. (1) Cod contravențional și datorită faptului expirării termenului de tragere la răspundere a fost eliberat de răspundere contravențională. Totodată, instanța de recurs a decis eliberarea imediată din penitenciarul în care executa pedeapsa.

Reclamantul a opinat că, în atare circumstanțe, procurorul incorect a înaintat învinuirea în baza art. 291 Cod penal, iar instanța de fond și apel au emis hotărâri ilegale ce au dus la executarea pedepsei în penitenciar de tip închis între perioada de timp 10 aprilie 2016 – 18 octombrie 2016, fiind privat ilegal de libertate, cu încălcarea drepturilor sale constituționale și ale Convenției europene a drepturilor omului. Drept urmare a acțiunilor ilicite ale organului de urmărire penală, care constau în intentarea dosarului penal în privința sa, punerea sub învinuire, remiterea dosarului către Judecătoria Strășeni, examinarea acestuia în instanța de fond și apel, finalizat cu condamnarea la închisoare, anunțarea sa în căutare, reținerea sa până la examinarea cauzei în apel, executarea pedepsei în perioada 10 aprilie 2016 – 16 octombrie 2016 în penitenciar de tip închis, a considerat posibilă înaintarea pretențiilor morale conform prevederilor Constituției, art. 1405, 1423 Cod civil, Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale

instanțelor judecătorești și Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Drept urmare, a acțiunilor ilegale ale organelor menționate, i-a fost adusă o daună morală, deoarece nu a avut posibilitatea de a munci și a-și câștiga existența pentru întreținerea familiei. La fel, ca urmare a aflării în detenție, i s-a înrăutățit starea sănătății care este legată de examinarea cazului penal, retrăind la momentul reținerii și aflării în detenție. De asemenea, a fost nevoit să-și dovedească nevinovăția sa o perioadă îndelungată în diferite instanțe.

Reclamantul a susținut că, lezarea drepturilor sale a fost constatată prin decizia din 18 octombrie 2016 a Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție și anume că la efectuarea unei acțiuni procedurale, cercetarea la fața locului suplimentară atât în timpul anchetei preliminare, cât și examinării dosarului în instanță, ceea ce a dus la încălcarea dreptului la un proces echitabil art. 6 CEDO. După eliberarea sa a avut nevoie de recuperarea stării sănătății, a suportat intervenție pentru restabilirea vederii, care i s-a înrăutățit având în vedere condițiile de detenție, iluminare insuficientă. Sancțiunea art. 361 alin. (1) Cod contravențional în coraport cu sancțiunea art. 291 Cod penal, diferă esențial, or, stabilește o pedeapsă mult mai aspră, iar instanța supremă a explicat linia de delimitare dintre infracțiunea incriminată art. 291 Cod penal și contravenția administrativă prevăzută de art. 361 Cod contravențional, în speța examinată, fiind stabilită greșeala comisă de instanța de fond și apel la examinarea cauzei, prin ce i-a fost cauzat un prejudiciu care îl estimează la suma de 400000 de lei.

Prin hotărârea din 11 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Constantin Priguza împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat în urma supunerii neîntemeiat urmării penale, tragerii ilegale la răspundere penală și deținerii ilegale în locurile de detenție.

Prin decizia din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de Constantin Priguza, reprezentat de avocatul Constantin Crețu și s-a menținut hotărârea din 11 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, în contextul pretențiilor deduse judecării, în temeiul art. 1405 alin.(1) Cod civil, în redacția în vigoare la data adresării în instanță, respectiv până la 01 martie 2019, prejudiciul cauzat persoanei fizice prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declarației scrise de a nu părăsi localitatea, prin aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității se repară de către stat integral, indiferent de vinovăția persoanelor de răspundere ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată. Modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești, se reglementează prin Legea nr.1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Citând dispozițiile art. 2, art. 3 alin. (1) lit. a), art. 6 lit. a),b),c),d) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor

de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998 și raportând cadrul legal la circumstanțele speței, instanța de apel a considerat că, prima instanță corect a concluzionat că în speță nu s-a constatat caracterul ilicit al acțiunilor organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată, iar ca urmare nefiind întrunite temeiurile de atragere a statului la răspunderea prin compensarea reclamantului a prejudiciului moral.

De asemenea, instanța de apel a respins ca fiind nefondat argumentul apelului precum că, instanța de fond nu a ținut cont că în decizia din 18 octombrie 2016 a Curții Supreme de Justiție a fost constatată lezarea dreptului procedural la efectuarea unei acțiuni procedurale, cercetarea la fața locului suplimentară, atât în timpul anchetei preliminare, cât și examinării dosarului în instanță de judecată, ce a dus la încălcarea dreptului la un proces echitabil, art. 6 CEDO și care are tangență cu aflarea în detenție pe perioada menționată, ce a dus la lezarea art. 5 CEDO, dreptul la libertate și siguranță și alte prevederi citate mai sus. Or, într-adevăr, în decizia irevocabilă a instanței supreme la care face referire apelant, s-a invocat că „de către instanțele inferioare nu s-a stabilit corect că încălcările comise de inculpatul Priguza Constantin, în circumstanțele constatate în speță, constituie în esență contravenția prevăzută de art. 361 alin. (1) Cod contravențional”, însă nefiind constatat caracterul ilicit al acțiunilor organelor de urmărire penală sau instanțelor de judecată ierarhic inferioare. Mai mult decât atât, în decizia din 18 octombrie 2016 a Curții Supreme de Justiție s-a constatat că Constantin Priguza a încălcat regulile de deținere a armei respective împreună cu două încărcătoare și 20 de cartușe, fiind confirmată existența vinei inculpatului de săvârșirea acestei contravenții.

În acest sens, instanța de apel a considerat oportun de a reitera prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, ce stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Prin urmare, odată ce recurentul a făcut uz de dreptul său procedural și a contestat cu recurs actele judecătorești cu care și-a exprimat dezacordul, iar prin decizia Curții Supreme de Justiție s-a constatat comiterea erorilor de drept de către instanțele ierarhic inferioare, actele judecătorești respective fiind casate, instanța de apel a considerat că, în speță nu sunt întrunite temeiuri pentru aplicarea prevederilor Legii nr. 1545, în condițiile în care drepturile încălcate ale apelantului au fost restabilite prin decizia irevocabilă a instanței ierarhic superioare, cu atât mai mult, prin această decizie, Constantin Priguza nu a fost achitat, ci s-au recalificat încălcările comise de ultimul, din infracțiune în contravenție. Astfel, instanța de apel a considerat că argumentele apelului în acest sens sunt lipsite atât de suport probatoriu, cât și de suport legal, nefiind stabilită lezarea dreptului apelantului prevăzut de art. 6 par. 2 al CEDO, de către apelant fiind dată o apreciere greșită argumentelor invocate de Curtea Supreme de Justiție în decizia din 18 octombrie 2016.

La 29 aprilie 2020, prin intermediul poștei (f.d.140), Constantin Priguza, contrasemnată și de avocatul Constantin Crețu, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a cerințelor.

În motivarea recursului s-a invocat că instanțele au aplicat eronat normele de drept material. Instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea. La fel, instanța de apel a apreciat incorect probatoriul prezentat, precum și nu a aplicat corespunzător prevederile art. 373 alin.(2), (3), (5) Cod de procedură civilă și nu a verificat circumstanțele cauzei. De asemenea, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, concluziile instanței fiind în contradicție cu circumstanțele cauzei, precum și a aplicat eronat normele de drept material. Or, circumstanțele pe care își întemeiază cerințele au fost confirmate. De altfel, cerințele înaintate sunt orientate spre apărarea unui drept garantat de legislația națională și cea europeană, deoarece se constată o constrângere din partea autorităților de stat de a impune o condamnare ilegală de către instanța de fond și de apel la examinarea cauzei penale.

Totodată, au opinat că, instanțele concluzionând că nu s-a constatat caracterul ilicit ale acțiunilor organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată și ca urmare nefiind întrunite temeiurile pentru compensarea prejudiciului moral, au ignorat cele stabile de o instanță superioară și au interpretat eronat cadrul aplicabil speței. Instanța de apel a ignorat prevederile art. 123 alin.(2) Cod de procedură civilă, or, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție a stabilit erorile comise de organul de urmărire penală, instanța de fond și instanța de apel ce au dus la pretinsele violări ale drepturilor.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimaților conform scrisorii de însoțire datate cu 28 mai 2020 (f.d.142) și a fost recepționată la 03 iunie 2020, conform avizelor de recepție (f.d.143-144).

La 10 iunie 2020, prin intermediul poștei (f.d.148), Procuratura Generală a Republicii Moldova a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat respingerea recursului.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 29 ianuarie 2020, iar cererea de recurs a fost depusă la 29 aprilie 2020, prin intermediul poștei (f.d.140).

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale în adresa participanților la proces la 03 martie 2020, conform scrisorii de însoțire (f.d.131). Din textul recursului se distinge recepționarea deciziei la 16 martie 2020. Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Constantin Priguza și avocatul Constantin Crețu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate

la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Constantin Priguza și avocatul Constantin Crețu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a

considera inadmisibil recursul declarat de Constantin Priguza și avocatul Constantin Crețu.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Constantin Priguza și avocatul Constantin Crețu împotriva deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat